

Saima Harmaja Hunnutettu Runoja

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta poetiska verk av **Saima Harmaja** (1913-1937) har digitaliserats av **Nationalbiblioteket i Helsingfors** och anpassats för Projekt Runeberg i december 2014 av Ralph E.

HUNNUTETTU

SAIMA

UARMAJkHUNNUTETTUSAIMA HARMAJA

HUNNUTETTU

RUNOJA

PORVOO . HELSINKI WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖWERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA

1936Rakkaalle sisarelleni

tuolla puolen omistan nämä runotAAVISTUSSUMUSSA

I

Sun sydämesi kerran kadotin,

kun myrskyn huilut huusi täyteen ääneen.

Sen jälleen Jumalalta takaisin

sain niinkuin aarteen, hyrskyn alle jääneen,

kuin taivaan armon, jot' en ansainnut,

ma, tuskan sumussa sua rukoillut.

Siks' ihmeen hurma on sun sylissäsi ja voiton mesi, joka huumaa mun. Mut hehkuun ruusutarhan lumotun ei jätä meitä tuskan luja käsi. Tiheät hunnut peittää kohtaloita. Sydämen voittain sallimusta voita ei yksikään, ja aarteet

löytyneet taas vajoaa, kun kohoo pohjaveet.

9Hämyssä virvain syttyy, sammuu mieli. Mut kirkkaammin kuin kertoa voi kieli ma tiedän, että eksyttää ei voi se rakkaus, mi usvasta sun toi. Syvyyden partaille vie ihmisretki, ja meidän tiemme sumun syliin käy, niin sankan, ettei kuilun suuta näy, ja hetken kasvoja ei tunne hetki. Mut ahnaat varjot käykööt vierelläsi, en pelkää tuskaa, kädessäsi käsi. Tajuton syvyys tienämme jos lie, syvempi vielä rakkaus, mi vie.

10II

S a, kaukainen, mi ajatuksin kovin mua maan ja meren yli kosketat, niin että seison haavoittunein povin pois ota unelmani tuskaisat! Etäällä, minne silmäni ei yllä, sun sydämesi tiedän lyövän kyllä, mut silmiesi totuutta en nää, ma, jota eron sumu hämmentää. Pois ota pelko, joka kastaa posken, ja kovan sydämesi, johon kosken, suo aueta, niin että hetken saan kuvaani katsoa, sen suojaamaan. Suo sana vain, niin tyynnyn lapsen lailla — vain muiston liekki, kipu haaveiden, yön uni, josta heräsit mua vailla — tuo aamun tuli tyynylleni sen.

11III

Sydäntä polttaa etäisyys. En päästä voi sen yli. Kuin sua ennen ehtis syys ja mullan kylmä syli.

Syvällä alla ruusujen on ehkä armas maata sen, jonka sydän tulinen sai sykkiä ja laata,

mut lapsi, joka hämärään jäi varjoparven myötä, etäälle huutaa hädissään: Käy, joudu! Ennen yötä!

12IV

Sun syleilyysi olen liian heikko, sen silmäs myöntää, vaikka huules ei. Sa olet juurtuvien puiden veikko, ma olen lehti, jonka tuuli vei.

Ma olen aavain aalto, joka halaa vain rantaan vajota ja kuolla niin. Mut aallon meri imee syvyyksiin. Se kuohuu, liukuu pois ja jälleen palaa.

13SAIRAALASSAYÖLLINEN VIERAS

Unestani herkimmästä havaan. Silmät avaan

yössä kuultavassa sairaalan. Aavistan

hämärässä aran lyhtyvalon: joku avaa portit tuskan talon. Läheten

joku saapuu, jota näe en. Pimeään

kipu väistyy hänen edellään. Rauhan aalto läpi suonten kulkee. Silmät sulkee

kuumeinen, ja unten taivaskuvat

kangastuvat

yli valvojain.

2

17Uinahtain

t.yynnä tunnen, kuinka varjo pyhä viipyy yhä

vuoteellani, jossa hymyilen. Voima virtaa elävässä yössä, itse taivaan rakkaus on työssä. Nukkuen

kuulen lyövän Kaiken sydämen.

18ALISTUMINEN

Läpi sateen hymyn hopeisen vihreänä mäntymetsä hohtaa, mutta havun takaa silmä kohtaa herkät kultakutrit koivujen. Sateen hento valo minuun valuu. Kipu sykkii, vaan en kapinoi. Talven kautta vain käy suveen paluu lehden, joka sädehehkun joi.

19KIVUSSA

Oi taivaan käsi, syvään miekkas löi. Öin pitkin tutkain poveani söi. Mut älä vielä nosta pois sen terää; lyö kerran viimeisen, niin että herää poveni mykin syvyys puhkaisten kivestään aallon iankaikkisen.

20RAKKAUDEN TYTTÄRET

Ikuinen Rakkaus, mi poveen jää, kaks nöyrää sisarusta synnyttää. On Tuska vanhempi. Tuo, kalvas kovin ja mykkäkieli, kivun-herkin povin, käy silmin nähden kaikki salat maan, mut milloinkaan ei avaa huuliaan. On sisko toinen Hyvyys huntupää. Hän silmin sidotuin ei mitään nää, mut kukkasia kylvää yli maan hän sokein käsin, armo huulillaan.

Hämyssä sydäntemme kauas vie niin taivaallisten sisarusten tie, ja ruususade putoo ehtymättä, kun Tuska ohjaa armahtavaa kättä. Mut joskus ihmissumun säde poistaa, ja tyttärien läpi äiti loistaa, siks kunnes syvimmässä hymyssään ne yhteen sulavat, ja valoon jään.

21HEIKKO

Kätes vahvenevat, kun huuliisi kosken, kun painan kaulaasi vaalean posken.

Mut elämän, jonka huuleni suovat, sydämestäni pois sinun huulesi juovat.

Povi lyö, mut ei virtaa vereni minuun. Meni voimani pois. Sano, jäikö se sinuun?

Mua jaksatko kantaa oudoilla mailla? Pidä voima! On autuas olla vailla.

22LUMOISSA

Lumoissa poven liekin loistavan, soaistu, valon varjoon sekoitan.

En näe taivasta ja maata, en, ma, hämmentämä hunnun tulisen,

en, koska sammuu aurinko ja kuu, pois polku viettää, seutu tummentuu,

ja alas valtamerten pohjiin vie yön hirviöiden ohi ahdas tie.

Mut syvyyksissä huku yksikään ei, rakkauden liekki kädessään.

23YÖ JA SAIRAS

Yö ikkunasta katsoi sairaalaan.

Sen pimeässä kipein nyyhkytyksin kun neidon valvovan hän näki yksin, hän sisään astui, tähdet kutreissaan.

Niin syvin äänin tyynnytti hän lasta: »Yön holvistoista löytää valon vasta ne silmät, joit' on päivä soaissut. Jos osanas on taudin kova syli, iloitse: silloin ihmisharhain yli näät maailmat, vain yössä valaistut.»

Ja hiuksistaan otti nöyrän tähden Yö autuas, mut sairas korun nähden rajusti käsin peitti silmiään.

24»Pois nosta kruunusi», hän itki yhä, »ei sovi otsalleni merkki pyhä, en tahdo ikuisuuden pimeään!

Vain ihmiselämän ma tahdon maistaa. Suo mulle maja, jonne päivä paistaa, suo kädet, joiden työstä väsy en. Puut, multa, pilvet, lieden hehku illoin suo mulle, syvimmälle näen silloin olevan sydämeen, ma, ihminen.»

25UNI LÄHTI

Uni lähti.

Suoraan sydämeeni väristen loisti vaaleneva aamutähti. Silloin muistin näyn suloisen:

Kuultavassa maassa rinnallani kalleimpani

kulki, jälleen ilo silmissään. Heleään

päivään nousi nurmirinteet siellä,

vuoritiellä.

Eikä koskaan

jalka väsynyt.

26Syksyn ruskoon

hetken hauraan hohtaa aamutähti. Uni lähti.

Taudin aave sisään astuu nyt.

27PILVI JA KUILU

Pilviä kohti,

minne mielesi halas, ihminen, nouset vain vajotaksesi alas. Huipun jos saavutit, kaatunet korkeammalta. Mieltäsi polttaa voiton ja tappion valta.

Siks ole nöyrä niinkuin kiihkeä joki. Vuorien kiireellä päivän ja pilvet se koki. Vaan alas kuiluun syöksyy se kammoa vailla, pois meren pohjaan aaltona aaltojen lailla.

28Harteita painaa hyökyjen vuoret siellä. Pyörteet tempovat nostain ja kaataen tiellä. Vaan meren hyrskystä nousevan näät sumuhäivän: pilvenä kerran koskee se kasvoja päivän.

29ITÄVÄ SYDÄN

Kiertäen kehää

vain tulet määrääsi loittoon.

Tappion kuilusta

käy tie ainoa voittoon.

Siemenen heikon

ylitse aurinko paistaa.

Säilyvä yksin

saa eron kauhean maistaa.

Elämän valtoja kuoleman kämmenet pitää. Tuskan mullassa vain sydän ihmisen itää.

30VARJOMETSÄSSÄ

Kova on sairaalan vuode, polttava pielus on. Päivien vuoksi ja luode vaihtuu loppumaton. Illat on varjometsin luonani humisseet. Rakkaita haamuja etsin silmissä kyyneleet.

Enkö oksia koivun vuoteeni yllä nää? Tuskan unesta toivun. Ei ole pimeää. Mullan kasteli juuri tuoksuva sade vain. Taivas on valtavan suuri pilvin kuulakkain.

31Lattia vuokkoja loistaa. Niille en astua saa. Kaukaa rastas toistaa säveltä huumaavaa. Holviksi metsätiellä latvat kaareutuu. Tuletko vastaani siellä silmissä toukokuu —

Polttavan kuuma on pielus, loputon hetkien vuo. Varjoja vain sinun sielus pimeys luokseni tuo. Tuletko niiden myötä kanssani kärsimään? — Polku on keskellä yötä kun sinun silmäsi nään.

32KIELONIITYLLÄ

Uupuneena itkemään silmäni kun suljin, kieloniityn hämärään heti silloin kuljin. Viileässä keväässään huojui lehvät päällä pään. Kielohaassa kuljin.

Vihreästä hymyillen valkokellot hohti, ujosilmin kutsuen kumartumaan kohti. Ujosilmin hymyillen painoi päänsä jokainen lehteänsä kohti.

33Säde kaikkein suloisin vain voi päästä sinne, kieloniityn varjoihin, lehden alle, minne kätki kukka kuultavin

tuoksun, josta kuitenkin hymyy koko rinne.

34AURINKOINEN AAMU

Vasta tänään, säihkyssäsi, aamu, huomaan hiljeten, kuinka kuultava on käsi: päivä paistaa läpi sen. Syksyn kuina vuoteessani maailmoita menetin. Ihme — tänään kaukaistani muistan mielin iloisin.

Kävellä jos aamun paloon vierellänsä saisin nyt, puistoon, missä lumivaloon hukkuu rinteet häikäistyt. Tutut oksat hohtaa tiellä huurrehämyin siintävin. Vielä varjommeko siellä käyvät kevein askelin?

35— Taivaan armahdus on aamu mulle, joka uinun näin, vierelläni taudin haamu, mutta kasvot päivää päin. Käykää poven pohjaan asti, sädemiekat taivaiset, sinne, missä sokeasti itää kuolon siemenet!

36NUORI ENKELI

Lensi taivaasta syvyyteen nuori enkeli alas. Vastaluotuine siipineen maata nähdä hän halas.

Vaan oli matka kauhea, tyrmistytti se mieltä. Yksin äänin maailma haastoi tuskan kieltä.

Näki hän puhtaat ja hiljaiset; kyynel leipänä noilla, vaikk' oli kovat sydämet vallan kukkuloilla.

37Näki hän lapsia kutsutun niinkuin teuraaksi vuona; isäin, äitien hourailun pienen vainajan luona.

Tuskaa hengitti sairaalat yli maapallon pinnan. Kera syyllisten kituivat syyttömät rintarinnan.

Kipu liekkinä mielessään nuori enkeli mietti, miten Jumala päiviään kultatuolissa vietti.

Ei voi silmänsä tavoittaa taivaasta ihmisteille. Jospa Hän kerran valtikkaa lainaisi enkeleille!

* * *

Soittivat ehtoohartauteen kellot taivaan mailla. Mutta enkeli yksikseen itki lohtua vailla.

38Itki itsensä uuvuksiin keskellä pilvilunta. Liljavuoteelle nukkui niin nähden outoa unta:

Puhui Säätäjä Ikuinen sädeaaltojen takaa: »Tästä hetkestä alkaen tahdon armoa jakaa.

Sinun tähtesi, laupias, tahdon ihmistä säästää. Joka kärsijän kohtaamas saat nyt taakasta päästää.»

Lehahti siivin autuain jälleen enkeli alas. Tuskan vangitut vapahtain ihmismajöihin palas.

Liekit nosti hän sammuneet kiviin särjetyn lieden, kalliin pettäjän askeleet luokse hyljätyn vieden.

39Missä kulki hän hurmassaan, kuivui itkijän poski. Heräs vainajat unestaan kun hän siivellä koski.

Työnsä valtavan tehtyään vielä nähdä hän tahtoi, miten nyt hänen j äijissään taivas puhjeta mahtoi.

Luoden kasvonsa hohtavat kivusta parantuneihin näki hän: aukeni sairaalat uusiin kärsimysteihin.

Kauhua! Sydämet kytketyt toinen toistansa söivät. Sähisi liesi särkynyt, liekit kattoja löivät.

Lapsen kuolosta palanneen kun näki kädessä teräs pistävän äitiä sydämeen,

silloin enkeli heräs.

» ♦ *

40Iltavirsistä ihanin vielä ilmassa eli. Tähtikukkasin syttyvin niityt hengähteli.

Maahan vartiopaikoilleen lensi lempeä saatto, valontuojina syvyyteen, niinkuin määräsi Taatto.

Rauha mielessä huoaten, hyvin nöyränä siipi, luokse Jumalan istuimen pieni enkeli hiipi.

Kaikkitietoa Korkeimman laulaissa autuasten painoi poskensa kostean kultaporrasta vasten.

41PIENI HELENA

Sairas pieni ja tuskainen, ken ois lähtöäs surrut?. Tauti kauhea nääntäen oli rintaasi purrut.

Täällä äitisi eksynyt hennon hylkäsi armaan. Siellä vartovat hyväilyt joka pienoista varmaan.

Vailla painoa, autuas, leikit pyhillä teillä, parvi kuultava seuranas, ilona enkeleillä.

42Hymyy kukkulat kultaiset, missä loistaen liikut, sädeperhoja ajelet, sateenkaarella kiikut.

Siivin välkkyvin sukellat syvälle taivaan veteen. Tähdet ripsissä kohoat pilvilaivojen eteen.

Illan langeten loistossaan kastetuoksuja vasten aukoo unikot keinujaan nukkua taivaan lasten.

43RIISU SIIPENI

Lienkö ovella elämän, yössä kuoleman aaton, kun nään luonani häilyvän valosiipisen saaton.

Varjohirviöt nurkistaan käyvät julmina illoin. Sädekutriset suojaamaan astuu enkelit silloin.

Syliin vaipuen vavisten valon, varjojen vuoroin, kuulen laulavan taivaiden näkymättömin kuoroin.

44Ruusuin tuoksuvat unisin seudut kalpeat tiellä. Rakas, näetkö kyynelin: tutut viittovat siellä.

Näätkö kasvonsa, häipyvät hämyyn tuskan ja riemun. Riisu siipeni keveät, tai ne luotasi vie mun!

45KOTIINPÄÄSY

Arka on astua

pois kivun luolasta valoon.

Siipien suihke

jääkö nyt taakseni taloon?

Kasvoja katsoin enkelien lähetyksin. Nähdä ne voiko varjojen nielemä yksin?

Vain pimeässä käyvätkö nuo sädesiivin? Silmillä huntu tuskan metsästä hiivin.

46SURUOUTI TALVITIE In memoriam

Aukeni aurinkoon rakas, tuoksuva pensas.

Ruusuin puhkesi tuo, ihanampana muita.

Ruususta ruusuun, kuin suven lämpö ja hurma,

rakkaus huokui.

Niin tuli pitkäinen, alas maahan se iski.

Ei ikivanhaan puuhun, ei lahokantoon

koskenut tuo ase taivainen, kukan päätä ei

katkonut sairaan.

Vain suven ruusuihin tulisimpiin se iski.

Tuoksuen tuskassakin pois kuolivat nuo hymyhuulin.

Jäi itu hento, imien tuhkasta voimaa:

versova ruusu.

4

49RAKAS SISKO

Rakas sisko, josta pesi tomun taivaan rakkaus, vierelleni hymyinesi tule, tuskan huojennus. Vaikka peityt kaipuultani taakse hunnun tiheän, tuntea voin kasvoillani katsees näkymättömän.

Vain sun kirkkautes häivä valaista voi sydämen, niinkuin läpi pilven päivä loistaa iankaikkinen. Haudan ero on

niin syvä meille, joita sitoo maa. Helenevä, herkentyvä hymyilys sen kirkastaa.

50Rakas sielu, kevään matkan kanssas kuljin kuulakkaan. Yksin vaellusta jatkan suveen tuntemattomaan. Maiset ruusut polullani ehkä kukkii huumaten. Miten, tomu povessani, niiden tulta katselen?

Miten käydä loppuun saakka jaksan tieni vuorisen, sydämessä kaipuun taakka heltymätön, kivinen? Tule, viivy, au'o sumu, näytä kasvos häikäistyt, anna kuulla siipeis humu heidän, jotka murtuu nyt!

51PÄÄSIÄISAAMUNA

Punertaa pensaat ihanat nyt teillä, joilla hohtaa jää. Valossa kentät sulavat, ja sini taivaan loasta hymyää.

Kai kirkkomaalla myöskin nyt, etäällä, jonne pääse en, on yli kummun säteillyt ikuinen päivä sen siunaten.

Sa, joka ripsin hienoisin nyt siellä nukut, tunsitko kun viime kerran suutelin suloista tukkaas, niin kylmää jo?

52Lähellä ehkä seisoitkin, ja sokealle hymyillen kai pyysit, että itkisin vain tuskaa maista, vain yötä silmien.

53JULMA KIRKKAUS

Rievään kirkkaus on julma illoin. Valosilloin

yli itkun kimmeltää se näin. Vihertäin

sini välähtelee ikkunoissa, joista päivän lempeys on poissa. Viileään

valoon katson, mutta haudan nään.

Tuska tietämisen, jok' ei tiedä! Tajun viedä

rinnasta se rajuudellaan voi. Kammitsoi

näön, kuulon, tunnon tomu lämmin, sielun kietoen vain kiinteämmin. Kylmeten

vasta vapaa onko ihminen?

54Viekö salaisuuteen silta mikään? Hetkeksikään

enkö rajan taakse nähdä saa? Aukeaa

kevään sinessä vain syvin syvyys.

Sano, hyvyys

yksinkö sen yli johdattaa?

Sano, rakas sielu, yli kuilun viekö ääni rakkautes huilun sokeaa, mi etsii jälkiäs. Lähemmäs

viekö kaipaus ja tuska hartaan? Yli partaan

käydä saanko, käsi kädessäs?

55UNEN SILTA

Pitkä on päivien retki illan himmeyteen. Yksi on autuas hetki kivusta uupuneen: nukkua siintoon illan, uneen, mi kaartua suo pois ajan kuiluista sillan näkymätönten luo.

Kun jo on hämärä hellä kietonut aistimet, luonani hengähdellä alkavat taivaiset. Poissa on kaipaus julmin, Tuskani irroittain hymyy hohtavin kulmin hän, jota nääntyen hain.

56Hän, joka edeltä läliti, kallis ja kylmennyt, kuin kevätkalpea tähti luonani viipyy nyt. Murtunut on kehä ruumiin. Yhtä on henki ja maa. Silmiini kyynelkuumiin kirkkaus uppoaa.

Valvoen keskellä unta nään, tomuhuntuinen: yksi on valtakunta kaipuun ja rakkauden. Ylitse katkeran rajan hohtavin langoin käy rakkaus piiristä ajan, maahan, mi vielä ei näy.

57HAUDATTU SYDÄN

Jo sateen sini

on pilviryhmät raskaat värjännyt, mut hehku illan

puun kultasilmustoissa viipyy nyt, ja teillä himertävät hunnut kevään. Noin helisevään

et lauluun puhjeta, oi peippo, saa! Tuo julma maa,

mi ruohoon peittyy, itse kätkee kevään.

Näin älkää lävistäkö, sävelnuolet, sydäntä, josta haudattu on puolet maan alle tuoreen, kumpuun kosteaan. Sineä sateen juoda huulillaan ei voi hän, joka kylmin hiuksin nukkuu, ei nähdä pyrähdystä siipien niin keveiden,

luo pesän, joka kultahuntuun hukkuu.

58Ei elää saata

povessa sydän, jost' on puolet maata. Mut sydämeni jäännös nyyhkien juo silmuhehkun, sateen sinisen ja linnunlaulun, joka ei voi laata.

59AURAN ALLA

Kauan jo aura viilteli sydämeni maata. Nyt se ei enää tyhjänä vartoa saata. Suo sade kiihkeä, suo, kevät, tulista kultaa, niin että paisuis siemen, ahmien multaa.

Mullasta katto on joka elämän päällä. Pimeän puhki, sokeat, kasvamme täällä. Sen, jota tänään raateli kyntäjän teräs, armo on huomenna tuntea: siemenet heräs.

60KAIPAUS KEVÄTSATEESSA

Yli jalavan urpujen kellertäväin sade kevättä kantaen lankeaa. Sade kovia katuja kostuttaa ja puistikon ruohon niukan.

Majan aution luo minä ikävöin, mihin vielä ei pääse jalkani heikot. Sen löysi jo peipot, urpujen veikot, ja rastaan huhuilu kuultavin öin. Ilo hellä ja kirkas soi pihatiellä, arat koivikon hunnut hohtavat siellä, ne vihreiksi aurinko kirkastaa. Mut vaaleat pilvet liukuvat yli, käy häilyen tuuli, ja koivujen syli värin hohtoa vaihtaa huikaisevaa.

61Miten hellänä taivas päilyykään

veden pohjassa, vierellä kalliopaaden.

Sädejuovia, pilviä kantaa saaden

on autuas aallokko rannan tään.

Miten suvien saatto on kukkinut siellä,

jalat paljaat juosseet lepikkotiellä,

pää ruskea helmassa hietikon

suviauringon huumaa juonut on,

pää lämpimin kutrein, mi kohta on multaa.

Yhä heittävät pilvet taivaista kultaa

yli koivujen hunnuissa väikkyvän tien,

sade ritvoja hopeoi välkkyvin rihmoin,

jalohelmillä kaste, jalkoja vihmoin.

Mut kuoleman maan minä kanssani vien.

Sydänpohjassa nyt syvä mulla on hauta. Sen mukana vien läpi ihanan maan. Värit urpujen ei, ei peipposet auta, ei rastas kristallihuilullaan. Mut tuskani voimin ma janoan sinne, mihin lemmikkimättäät nousevat nyt, ja on

vuokkojen loistoon peittyvä rinne, kun näkee sen silmäni kyyneltynyt. Käsin hartain ruusujen nuppuja kosken, ne istutti hän, joka kummussa on. Syvä kyynelvuo niin käy yli posken: kipu jää, mut kevät on kuolematon.

62PALUU

Kuin taivaan pihaan astun kotilehtoon, mi tyynnä tuoksuu paistaessa ehtoon, kun peippo puhkee viime laululuun. Väkevä heleys jo hehkuu puissa, tutuissa, versoneissa, kaivatuissa, ja kukkuu käki myöhän toukokuun.

Niin suvi kirkas puhjennut on salaa. Pesäänsä paarmalintupari palaa, ja kotiin palaa sydämeni mun. Ihanat koivut kevätkutrein pitkin, te surun tiedätte, sen, jota itkin, myös lohdutuksen, multa salatun.

Kai alianne hän käykin, henki hellä, suo tuulen kiharoitaan leyhytellä ja käsin kuulain sitoo köynnöksen.

63Keveitä jälkiänsä täynnä ihan

lie polut armaat ruohottuneen pihan.

Ne kätkee luumutarha valkoinen.

Omenankukkain harso puuntaa siellä. Heleä hame häilähtikö tiellä, hymyykö hiukan ummut sireenin? Niin kauan kurkoitin pois, yli partaan. Nyt luona pensaan vihreän ja hartaan mua vartooko hän silmin suloisin?

Jo aallon alla pilven kuulto nukkuu, mut unta vailla käki hiljaa kukkuu, ja päivä vajoo kultahämärään. Pois vuoteellensa lentää viime perho. Yö ensimmäinen suven! — Kukkaverho putooko yli kuilun, jonka nään?

64SADE SEINÄN TAKANA

Nyt läpi seman näen: puun kutrit kostuu vihreät, ja huhuillessa käen värittyy lelidykät. Ilossa niityt aukee ihanat silmut helmassaan, ja pisarvaloon raukee ujoinkin ruoho maan.

Nyt hohtaa suutelulta suo-orvokkien pieni pää, mut rentukoiden kulta, kas, rehevämmäks jää. Myös tuomen tuoksu hellä kuin väkevämmin aaltoaa. Sen tertut värähdellä sylissä sateen saa.

5

65Ja vaikk' on kuuma poski mun, vuoteen-vangitun, myös minuun sade koski ja väkevoitti mun. Povea hetken pitää voi taudin kylvö vallassaan. Mut sydämestä itää vain kukkaisjuhla maan.

66PIENI NÄKIJÄ

Pieni lemmikki, vain kyynelissä näen sarastukses suloisen, hennon olentos, mi kätköksissä iti alla kaihin sydämen. Aroin ruususormin liikkuu käsi, jossa elämä on ummussaan, elämä, mi äsken äidissäsi puhkes kukkaan kuumimpaan.

Yöstä aurinkoon hän sinut kantoi, yöhön syvään syöksit kantajas; veren suonistaan hän sinuun antoi, hengen vaadit, sokko valtias. Suojas, voimas, vaalijasi parhain mykkänä on alla kylmän maan. Kädet heikot, vanhentuvat varhain, nyt sua hoivaa murheessaan.

67Silloin alta kukanliennon luomen taivassilmin katsot suruiseen, niinkuin pimeyttä katsoo huomen, valo tunkee varjon sydämeen. Silmin miettivin ja hämyn-kirkkain, pieni näkijä, mua katselet, kuurolle ja sokealle virkkain: mitään tiedä et.

♦ * *

Syvä katse, mi tunne tomuhuntuja ei, sinä tiedät, kunne tie vaipuva vei. Hymy pieni, mi hohtaa näkymättömän taa, mitä ilosi kohtaa, jota nähdä en saa?

Sano, äitisi näätkö ja siks hymynnet? Hänen helmaansa jäätkö, jota tuntenut et? Sulo loistavan hellä, min jäykisti maa, sekö hengähdellä sinun luonasi saa?

68Oli kauhea kantaa rakas kammiohon, maan hautaan antaa työ auringon. Nyt silmiini näytte te kaks sylikkäin. Valoaallossa käytte.

Minä multaan jäin. * * *

Sielu, joka nukkuu siemeneen itääkseen

mullassa ja auringossa vitkaan, ihmeen-täysi kohtalos on sun. Verhotun

ummun läpi näet yli maisen, olevaisen

rajattomaan näet sydämeen, polun ikivanhan näät ja aina uuden. Mutta tuskin terääs raoititkaan, kun jo sulkeutuvat himmeten portit Salaisuuden ylhäisen.

69TYHJÄ SYLI

Ui lapsi, loputon on matka luokses, sylissä tyhjyys ikävöijäs käy. Kumartuu koivu, levotonna vuokses, ja kielo kysyy: miks' ei häntä näy?

Jo ruusupensas nupulla on, kallis, ja helmaansa sua nurmi odottaa. Oi suveni, min saapuvan ei sallis vain pimeys, mi mua vainoaa,

taas minuun käännä ihme silmiesi, tuo taivaansyvyys, jonka valoon jäin. Jo suloutes sydämeeni pesi kuin näkymätön lintu livertäin.

70UHRI

Taistoni muistan, kun öin polttavan pitkin kuoleman portteja takoen huusin ja itkin: »Aukene mulle, synkeytees minut päästä; maan ihanuuteen vain rakas uupuva säästä!» Vannotin Häntä kellä on tuomiovalta, että on oikeus ottaa voimattomalta, antaen sille,

min sydän puhkes jo kukkaan, että ei joutuis rakkauden palo hukkaan, eksyvä että uhrata sais jalommalle.

71Niin sanat kuulin, tunkevat tuskani alle:

Puhtaimmalla on oikeus kärsiä ylin, astua kuiluun ruusuja kukkivin sylin, kaikkensa yössä tarjoten pois ilomielin aueta päivään josta ei kerrota kielin.

72KUUMEESSA

Luonani häilyy houre kuin sula kulta. Loimua niityn, kukkien hentoa tulta. On rakas jossain, kuiskaa uupuva tunne. Hunnussa kuumeen tiedä en vain; mihin, kunne?

On lepo jossain, särkymätön, syvä rauha. On palo lemmen, on käsi kaivattu, lauha. Aurinkovirta

on, johon tuskani syvyys aaltoo ja vaipuu. On iankaikkinen hyvyys.

73UNI

Sinut unessa näin, sinä mennyt. Ihanasti itkien sua suutelin puhellen: »Surun pistoa tunne en nyt, en taakkaa kipeää, joka niinkuin kivi ja jää mua painanut on sinun vuokses, kun hirveitä harhoja kuulin, sinun tuskassa kuolleen luulin, ja ne päästäneet ei edes luokses mua nyyhkyttävää.»

»Miks' loistat niin», minä kysyin. »Olen autuas», virkoit vain. »Myös kauan harhassa pysyin, nyt valoon kulkea sain.

74Rakas siskoni sairas ja pieni, kipu iäksi voitettu on. Nyt kirkkaudessa tieni olet kuolematon.»

75ONNI

binä loistava perho, min huumaa hämy ruusun povessa kultainen, hyvin hengitä tuoksua kuumaa punalehtien kuultavien,

ime kyllin kultaista mettä, suven lähteistä juo syvin hurmasi nyt! Syyssiipi kun viistää vettä olet vainaja kylmennyt.

Sinut nähden ma nään: syvin taika he riemussa huomenna raukenevain. Ei onnea mittaa aika. Oma hehku sen

mittaa vain.

76

iLINTU

Oi lapsi, rakkauden lintu jos kädelles lentää, tuttu, kallis, hellä, sit' älä ano! Suo sen liverrellä vain huikaiseva hetki kohtalos.

Vain silmäs ummista, sa itkenyt, povessas tunne suven kuuma kulta. Värähdys, välke — Kaikk' on mennyt suita. — Mut kättäs katso, jossa loistaa nyt.

77TURVASSASINULLE

Sun syliis olen jälleen uupunut, sa, josta olentoni juuret iti, kun petti tuet, joiden kestää piti, ja kädet kalliit pois on temmatut.

Sa, jonka sana särkyä ei voi, sa, joss' ei hellyys löydä maista rajaa, niin hyvin suojaa tuulten-tavoittajaa sun sydämes, mi pesän mulle soi.

Ja niinkuin armaan syleilyssä ennen tavoitin sydänääntä Maailman, niin luonasi, vain syvemmälle mennen, pyhimmän Ensi Sykkeen aavistan,

sa, jossa ohennut on sumu mainen ja Taivaan Rakkaus läpi-paistavainen.

6

81VÄSYVÄ

Nousta ei jaksa jalkani hauraat, eipä tee käsi työtä, vaikea syödä on leipä. Vaan väsyessäni tunnen: voima ja valta mahtava kasvaa nyt tomun väistyvän alta.

Kuihtuva ruumis siksi on suojattu maja. Tuskani tiedän, vaan on tuskien raja; on syli ääretön Kaikkeuden, joka kantaa, vie käsivarsi vaipumaton liki rantaa.

82Ei hiuskarvaa katkoa sattuma saata, ei kivun hyöky käskyttä nousta ja laata. Särjetty ruoko, keinuva kaarnako lienen, on syvin tietoni: Suuressa mahti on pienen.SISÄLLYS

AAVISTUS

SAIRAALASSA

85SURU

TURVASSA

S A I MA HA li MA JAN TEOKSET:

HUHTIKUU.

Muodollisesti ja sisäisesti kypsä esikoisrunokokoelma, joka henkii kevään kuulasta hurmiota, kuoleman ja katoavaisuuden aavistuksen luodessa parhaisiin runoihin ylimaallista hohdettaan.

»—saatamme odottaa korkeimman tason lyriikkaa runoilijalta, joka nuoruudestaan huolimatta on niin kypsä sekä sisäisessä että ulkonaisessa mielessä.»

(Viljo Kojo Karjalassa.) »On todellinen ilo tervehtiä uutta, epäämättömän aitoa runoilijatemperamenttia. — Saima Harmajalla on jo oma paikkansa nuoressa lyriikassa.» (Lauri Viljanen Helsingin Sanomissa.) Hinta zo: —.

SATEEN JÄLKEEN.

Tässä uudessa puolensataa runoa käsittävässä kokoelmassa on tekijän ote syventynyt ja seestynyt kirkkaaksi runoilija-näkemykseksi.

»Olen yhä uudestaan lukenut tätä nuorta runoilijaa ja nauttinut hänen kcvään-heleistä säkeistään. Meillä on

harvoin niin herkin värein maalattu akvarelleja kesäisestä luonnosta, sateen kirkastamasta maasta ja sinisestä taivaasta.» (Lauri Pohjanpää Kotimaassa.) »Sateen jälkeen» osoittaa tekijänsä omaavan harvinaisen runolahjan. — Lukijalle avautuu oikea kauneuden maailma.» (Satakunnan Kansa.) Hinta 25:—.